

ENGELLİ YASAL HAKLAR KİTAPÇIĞI

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ENGELLİ HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 1994 yılında Özürlüler Koordinasyon Merkezi olarak başlatmış olduğu engelli hizmetlerini, zamanla çeşitlendirerek kentteki bütün engellilere ve ailelerine ulaştırmayı amaç edinmiştir.

Engellilerin sağlık, eğitim, sosyal yardım, erişilebilirlik gibi pek çok alanda altyapısı kanunlarla desteklenen hakları bulunmaktadır. Ülkemiz, engellilik alanında bağlayıcı nitelikteki ilk ve tek uluslararası belge olan Engellilerin Haklarına İlişkin Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesi'ni 30.03.2007 tarihinde imzalayarak sözleşmeyi ilk imzalayan ülkeler arasında yer almıştır. Engellilik alanındaki bu olumlu gelişmeler 2010 yılında anayasal düzeye taşınmış ve Anayasa'nın 10'uncu maddesinde yapılan değişiklikle engellilere yönelik pozitif ayrımcılık, anayasal düzeyde bir güvence kazanmıştır.

Tüm bu gelişmelerle uyumlu olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi çatısı altında, 1 Temmuz 2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 5378 Sayılı “Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nda yapılan değişikliklerle birlikte, “Özürlü Hizmet Birimi”nin çalışmaları ve yapısı yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenleme neticesinde hizmete açılan yeni merkezlerle beraber “engelli hizmetleri” Temmuz 2006’da müdürlük olarak kurumsallaştırmıştır.

2013 yılında Engelliler Müdürlüğü ismini alan hizmet birimi; İstanbul’un birçok ilçesinde yer alan merkezleriyle, engellilere ve ailelerine yönelik bilgilendirme, danışmanlık, eğitim, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmeti ile toplumsal farkındalığı artırmaya yönelik çalışmalar yürütmektedir. Engelli Hizmetleri Şube Müdürlüğü, sahip olduğu yenilikçi anlayış ve engellileri hedef alan çağdaş projeleri ile kamuda öncü bir rol üstlenmektedir.

AMAÇLARIMIZ

- Engellilerin güçlü ve bağımsız bireyler olmasını destekleyecek çalışmalar yapmak,
- Özel gereksinimlere uygun eğitim ve rehabilitasyon uygulamaları ile bireyin psiko-sosyal gelişimini desteklemek,
- İç ve dış mekânlar ile teknolojik alanların engellilerin erişimine uygun hâle getirilmesine katkı sağlayacak çalışmalar yürütmek ve bu çalışmaları desteklemek,
- Sosyal farkındalık çalışmaları ile engellilere yönelik toplumumuzda daha yüksek bir duyarlılığın ve bilincin oluşmasına katkıda bulunmak,
- Eğitimde ve istihdamda fırsat eşitliğiyle ilgili çalışmalar yapmak, yapılan çalışmalara destek vermek,
- Engellileri ve ailelerini yasal hakları konusunda bilinçlendirmek.

KİME HİZMET VERİYORUZ?

İstanbul il sınırları içinde ikamet etmek kaydıyla, tam teşekküllü bir hastaneden %40 veya üzeri vücut fonksiyon kaybı olduğunu bir engelli sağlık kurulu raporu veya ÇÖZGER raporuyla belgeleyen; görme, işitme-konuşma, ortopedik ve zihinsel engelliler ile ruhsal-duygusal rahatsızlığı veya süregelen hastalığı bulunan bütün engellilere ve özel gereksinimli çocuklara hizmet verilmektedir.

KAYIT OLMAK İÇİN GEREKLİ BELGELER

- Erişkinler için Engellilik Sağlık Kurulu Raporu veya Çocuklar için Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER)
- Nüfus Cüzdanı Fotokopisi

HİZMETLERİMİZ

Destek Eğitim ve Terapi Hizmetleri

- Erken Çocukluk ve İlköğretim Dönemi Eğitim Hizmetleri (0-14 Yaş)
- Destek Eğitim ve Terapi Hizmetleri
- Yetişkinlik Dönemi Eğitim Hizmetleri (15-35 Yaş)
- Yetişkinlik Dönemi Destek Eğitim ve Terapi Hizmetleri
- Meslek Eğitimi Hizmetleri
- Türk İşaret Dili Eğitimleri
- Kısa Mola Merkezi (4-14 Yaş)
- EKPSS (Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı) Hazırlık Kursu Eğitimleri
- Toplumun Bilinçlendirilmesi ve Farkındalık Hizmetleri

Psikolojik Destek Hizmetleri

- Bireysel ve Grupla Danışmanlık
- Aile Eğitimi ve Seminer Çalışmaları

Sosyal Destek Hizmetleri

- Bilgilendirme/Yönlendirme/Hizmet Danışmanlığı
- E-Danışmanlık ve Canlı Destek Hizmeti
- Kuaförlük Hizmeti
- Kültür-Sanat ve Eğlence Hizmetleri
- İstihdam Destek Hizmetleri
- Yasal Haklar Danışmanlığı Hizmetleri
- Medikal Malzeme Desteği
- Medikal Bakım Onarım Hizmeti

Rehabilitasyon Hizmetleri

- Sporla Rehabilitasyon Hizmeti
- Hidroterapi (Su ile Terapi) Hizmeti

Kamp Hizmetleri

- Engelli Kampları Hizmeti

Ulaşım Hizmetleri

- Engelli ve Yaşlı Ulaşım Destek Hizmeti

ENGELLİLİK ALANIYLA İLİŞKİLİ YASAL HAKLAR VE YASAL DÜZENLEMELER

1. Tam bağımlı engelli birey kime denir?

Engel durumuna göre engel oranının %50 ve üzerinde olduğu tespit edilenlerden, günlük yaşam aktivitelerini başkalarının yardımı olmaksızın yerine getiremeyeceğine engelli sağlık kurulu tarafından karar verilen kişilerdir. Tam bağımlı kişilerin Erişkinler İçin Engelli Sağlık Kurulu raporunda bağımlılık değerlendirmesi bölümünde bulunan tam bağımlı kutucuğunun işaretlenmiş olması gerekmektedir.

ÇÖZGER raporlarında bağımlılık değerlendirmesi kısmı yer almadığından dolayı "Çok İleri düzeyde özel gereksinimi vardır, Belirgin özel gereksinimi vardır ve Özel koşul gereksinimi vardır" ibarelerinin yazılı olduğu raporlar tam bağımlı ibaresine karşılık gelmektedir. Bu ifadelerden birinin yer aldığı ÇÖZGER sahibi çocuklar tam bağımlı engellilerin yararlandığı hak ve hizmetlerden yararlanabilmektedir.

2. Engelli sağlık kurulu raporu nedir? Nereden ve nasıl alınır?

Kişinin engel ve sağlık durumu ile kullanım amacını belirten, yetkili hastanelerin engelli sağlık kurulunca hazırlanan belgedir.

Engelli sağlık kurulu raporu alabilmek için, Bakanlıkça rapor vermeye yetkilendirilen hastanelere engelli, velisi ya da vasisinin doğrudan veya kamu kurum ve kuruluşlarından (Sosyal Yardımlaşma Vakfı, Türkiye İş Kurumu, Defterdarlık) alacakları sevklerle başvuru yapmaları gerekir.

Engelli sağlık kurulu raporları yetişkinler için "Erişkinler İçin Sağlık Kurulu Raporu"; çocuklar için ise "Çocuklar İçin Özel Gereksinim Değerlendirme Raporu" olarak düzenlenir. Raporu vermeye yetkili hastanelerin listesi sağlık bakanlığının sitesinde yayımlanmaktadır.

3. Engelli sağlık kurulu raporunun geçerlilik süresi ne kadardır?

Engelli sağlık kurulu raporunda raporun geçerlilik süresi belirtilmiş ise belirtilen süre kadar rapor geçerlidir. Eğer raporun süresiz olduğu belirtilmiş ise rapor süresiz olarak geçerliliğini koruyacaktır.

4. Özel hastanelerde düzenlenen engelli raporları geçerli midir?

Sağlık Bakanlığı tarafından yetkilendirilen hastanelerin engelli raporu verme yetkisi bulunmaktadır. Yetkili hastaneler Sağlık Bakanlığı internet sitesinde yayımlanmaktadır.

5. Engelli sağlık kurulu raporuna itiraz nasıl gerçekleştirilebilir?

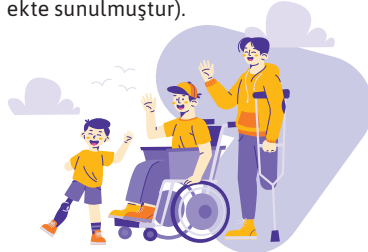
Engelli sağlık kurulu raporuna engelli, engelli velisi, vasisi, vekili ya da raporu isteyen kurum tarafından itiraz edilebilir. İlgililer itiraz dilekçesi ve ilk raporun tasdikli bir örneği ile birlikte bulunduğu ilin Sağlık Müdürlüğüne başvurur. İl Sağlık Müdürlüğünce, rapor alacak kişi, farklı bir rapor vermeye yetkili en yakın hastaneye gönderilir. İtiraz edilen rapor ile itiraz üzerine verilen rapordaki kararlar aynı yönde ise rapor kesinleşir. Raporların farklı olması durumunda, kişinin ikamet ettiği yere en yakın bir hakem hastaneye, kişi yeniden muayene edilmesi ve rapor tanzim edilmesi amacıyla İl Sağlık Müdürlüğü kanalıyla gönderilir. Hakem hastanenin Engelli Sağlık Kurulunca verilen kararı kesindir.

6. Engelliler için kimlik kartı nedir?

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüklerince %40 ve üzeri engellilere başvuru yapması halinde verilen kimlik kartıdır. Engelli kimlik kartına sahip her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, yürürlükte bulunan yasal düzenlemelerle engellilere tanınan hak ve hizmetlerden yararlanır.

7. Engelliler için kimlik kartını kimler alabilir?

Engelli sağlık kurulu raporları ile ilgili yönetmeliğe göre düzenlenmiş raporla en az %40 engelli olduğunu belgeleyen kişiler engelli kimlik kartı alabilir. Engellilerin 18 yaşından küçük olması durumunda, rapora başvuru yapmak için “Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporunda (ÇÖZGER)” yüzde %40 ve üzerine karşılık gelen özel gereksinim düzeylerinden birinin yer alması gerekmektedir (ÇÖZGER tablosu ekte sunulmuştur).

8. Engelliler için kimlik kartı başvurusu nereye yapılır?

Engelli kimlik kartı almak için yerleşim yerinin bulunduğu valiliğin Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne müracaat edilir. Bunun yanında e-devlet üzerinden de engelli kimlik kartı başvurusu yapılabilmektedir.

9. Engelliler için kimlik kartına başvurmak için gerekli belgeler nelerdir?

Engelli sağlık kurulu raporu aslı ya da onaylı örneği, nüfus cüzdanı fotokopisi, 2 adet fotoğraf.

10. Engelli maaşı nedir?

Engelli sağlık kurulu raporu ile %40 ve üzeri engelli olduklarını belgeleyen, kanunlarla belirlenen muhtaçlık sınırının altında bir gelire sahip olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına, ikamet ettikleri ilçenin kaymakamlıklarında bulunan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından ödenen maaştır.

11. Engelli maaşını kimler alabilir?

Engelli maaşı alabilmek için, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, en az %40 oranında engelli sağlık kurulu raporuna sahip olmak, herhangi bir sosyal güvenceye sahip olmamak, kanunen bakmakla mükellef kimsesi bulunmamak, kendisine nafaka bağlanmamış ya da bağlanması mümkün olmamak, kişi başına düşen gelirin kanunla belirlenen muhtaçlık sınırının altında olması gerekir.

12. Engelli maaşına başvurmak için gerekli belgeler nelerdir?

Engelli sağlık kurulu raporu, nüfus cüzdanı fotokopisi, başvuru formu, -engellinin vasisi var ise- vesayet belgesi örneği ve -engellinin vekili varsa- vekâletname örneği.

13. Engelli maaşı hangi durumlarda kesilir?

Engelli maaşının kesilmesini gerektiren sebepler şunlardır:

- Engellinin ölümü,
- Engellinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılması,
- Engellinin maaştan feragati,
- Engelli ya da 18 yaşından küçük engelli yakınının sosyal güvenceye sahip olması,
- 18 yaşından küçük engellinin 18 yaşını tamamlaması,
- Her ne suretle olursa olsun kanunlarla belirlenen muhtaçlık sınırının üzerinde gelir elde edilmesi,
- Sürekli engelli sağlık kurulu raporunun süresinin dolmasına rağmen yeni raporun 1 yıl içinde vakfa verilmemesi,
- Adres değişikliğinin 1 yıl içinde vakfa bildirilmemesi,
- Engelli maaşının aralıksız 1 yıl alınmaması.

14. Engelli maaşı alanların tedavi giderleri nasıl karşılanır?

Engelli maaşı alan kişilerin tedavi giderleri Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Hakkında Kanun gereğince devlet tarafından genel sağlık sigortası kapsamında karşılanır.

15. Engelli maaşının kesilmesini gerektiren sebepler bildirilmezse ne olur?

Engelli maaşının kesilmesini gerektiren sebepler 3 ay içinde bildirilmezse, yapılan incelemede haksız yere alındığı tespit edilen maaşlar geriye dönük yasal faiziyle birlikte engelliden veya vasisinden geri alınır.

16. Aynı evde birden fazla engelli varsa her biri için ayrı maaş başvurusu yapılabilir mi?

Aynı evde birden fazla engelli bulunduğunda, kişi başına düşen gelir muhtaçlık sınırının altında ise ve engelli maaşı için aranan diğer şartlar mevcutsa, her biri için ayrı maaş başvurusunda bulunulabilir.

17. Engelli maaşı başvurusu için 18 yaşını doldurmuş engellilerde vesayet şartı aranır mı?

Maaş başvurusu yapılırken eğer engelliler 18 yaşını doldurmuş ve vekâletname veremeyecek derecede ağır engelli ise vesayet şartı aranır.

18. Engelli maaşı hangi dönemlerde ödenir?

Engelli maaşı üçer aylık dönemlerde ödenir. Engelli maaşının ödeme dönemleri mevcut düzenlemeye göre üçer aylık dönemler olduğu için maaşlar her ay ödenmemektedir.

19. Evde bakım ücreti nedir?

Engelli sağlık kurulu raporuyla tam bağımlı olduğu belgelenen, hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyen kişilerin yakınlarına Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri tarafından aylık olarak ödenen ücrettir.

20. Evde bakım ücretini kimler alabilir?

Tam bağımlı olduğu engelli sağlık kurulu raporunun sonuç bölümündeki bağımlılık değerlendirmesi kısmında bulunan “tam bağımlı” kutucuğu işaretli olan kişilerin yakınları şu şartlarla evde bakım ücreti alabilir:

- Engellinin tam bağımlı olduğu engelli sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmeli,
- Engelli başkasının yardımı ve bakımı olmadan hayatını devam ettiremeyecek durumda olmalı,
- Kişi başına düşen gelir aylık net asgari ücretin üçte ikisinin altında olmalı,
- Engelliye bakacak yakını onun bakımı için günde en az 8 saat ayırmalı.

21. Evde bakım ücreti başvurusu nereye yapılır?

Evde bakım ücreti almak için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl/İlçe Müdürlüklerine başvurmak gerekir.

22. Evde bakım ücretine başvurmak için gerekli belgeler nelerdir?

- Engelli Sağlık Kurulu Raporu,
- Engellinin 2 adet vesikalık fotoğrafı
- SSK - Emekli Sandığı - Bağ-Kur kurumlarından alınacak gelir beyanı bilgileri
- Anne-Baba boşanmış ise; boşandığına dair mahkeme kararı.
- Bakımı yapacak kişinin dilekçesi ve engellinin vasisi varsa, vesayete ve vasi atanmasına ilişkin mahkeme kararı
- Tapu Sicil Müdürlüğünden Tapu Kayıt Bilgileri (Engelli ve Bakmakla Yükümlü Olan Bireylerin)
- Varsa öğrenim durumunu gösteren belge sureti.
- Dilekçe (Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne hitaben - Dilekçede engelliye evde bakım hizmeti vermek istediği ve bakım ücretinden faydalanmak istediği, evde beraber yaşanılan bakımakla yükümlü olunan bireylerin mal ve gelir durumları) belirtilecektir.

23. Ailede birden fazla bakıma muhtaç engelli varsa her biri için evde bakım ücreti alınabilir mi?

Kişi başına düşen gelir, asgari ücretin üçte ikisinin altında ise ailede bakıma muhtaç her engelli için ayrı ayrı evde bakım ücreti alınabilir. Fakat mevcut düzenlemeye göre bir bakıcı akrabanın, aynı anda en fazla iki engelliye bakabileceği hükme bağlanmıştır. Bu nedenle, ailede ikiden fazla bakıma muhtaç engelli varsa, yani üçüncü ve dördüncü engelliler için, ikinci bir bakıcı tayin edilir ve bakım ücreti bu ikinci bakıcıya ödenir.

24. Kimler bakıcı olabilir?

Üveyler dahil olmak üzere bakıma muhtaç engellinin eşi, çocukları ile çocuklarının eşleri, anne ve babası ile bunların anne ve babası, torunları ile torunlarının eşleri, kardeşleri ile kardeşlerinin eşleri, kardeşlerinin çocukları ile kardeş çocuklarının eşleri, eşinin ana ve babası, eşinin kardeşleri, eşinin kardeşlerinin eşleri ile çocukları, amcaları ve amcalarının eşleri, amca çocukları ile bunların eşleri, halaları ile halalarının eşleri, hala çocukları ile bunların eşleri, dayıları ve dayılarının eşleri, dayı çocukları ile bunların eşleri, teyzeleri ve teyzelerinin eşleri, teyze çocukları ile bunların eşlerinden her biri bakıcı olabilir. Burada belirtildiği gibi, yasaya göre, bakıma muhtaç engellinin birinci, ikinci ve üçüncü dereceden akrabaları bakıcı olabilir.

25. Evde bakım ücreti alan ya da bakıma muhtaç kimsenin çalışması bakım aylığı almaya engel midir?

Evde bakım ücreti alan ya da bakıma muhtaç kişinin çalışması eğer kişi başına düşen gelir olan asgari ücretin üçte ikisini geçmiyorsa bakım aylığı almaya engel değildir.

26. Evde bakım ücreti hangi durumlarda kesilir?

Bakım aylığının kesilme sebepleri;

- Bakıma muhtaç engellinin ölümü,
- Engellinin sağlık kurulu raporunun değişmesi sonucu tam bağımlı ibaresinin kaldırılarak engellinin tam bağımlı olmadığına anlaşılmaması,
- Adres değişikliğinin süresinde bildirilmemesi,
- Kişi başına düşen gelir miktarının asgari ücretin üçte ikisinin üzerinde olması.

27. Evde bakım maaşı almak engelli maaşı almaya engel midir?

Gelir kriterini aşmıyor olmak kaydı ile bakım maaşı almak engelli maaşı almaya engel değildir.

28. Muhtaç aylığı nedir?

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından, Vakıflar Yönetmeliğinin hükümlerine göre, 18 yaşından büyük engellilere ve 18 yaşından küçük engelli çocuğu bulunan ana babalara ve ayrıca, annesi veya babası olmayan 18 yaşından gün almamış yetim çocuklara ödenen aylıktır.

29. Muhtaç aylığından kimler yararlanabilir?

Muhtaç aylığından yararlanabilecekler;

- %40 ve üzerinde engeli olan,
- Sosyal güvencesi olmayan (primleri devlet tarafından ödenen),
- Herhangi bir gelir veya aylığı bulunmayan,
- Mahkeme kararı veya kanunla bakım altına alınmamış olan,
- Gelir getirici taşınır ve taşınmaz malı mevcut olmayan veya olup da bunlardan elde edeceği aylık ortalama gelirinin yönetmelikle belirlenen muhtaç aylığı miktarını geçmeyen engelliler muhtaç aylığından yararlanabilir.

30. Muhtaç aylığı başvurusu için gerekli belgeler nelerdir?

Muhtaç aylığı başvurusu için engelli sağlık kurulu raporu ve başvuru formu gerekir. Engelliler için Muhtaçlık Aylığı Başvuru Formuna Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün internet sitesinden ulaşılabilir.

31. Muhtaç aylığı başvurusu nereye yapılır?

Muhtaç aylığına başvuru, ikamet edilen ilin bağlı olduğu Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne şahsen, posta yoluyla veya Genel Müdürlüğün internet sitesi üzerinden yapılabilir.

32. Özel eğitim nedir?

Bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiş eğitim programları ve özel olarak yetiştirilmiş personel ile uygun ortamlarda sürdürülen eğitimidir.

33. Kimler özel eğitimden yararlanabilir?

Özel eğitimden yararlanabilmek için;

- Özel eğitimden yararlanacak engellinin engelli sağlık kurulu raporunda özel eğitimden yararlanabileceğinin belirtilmesi,
- ÇÖZGER raporuna sahip olması ya da rapordaki engel oranının en az %20 olması,
- Rehberlik Araştırma Merkezlerince özel eğitim alabilmek için karar verilmesi,
- Engellinin özel eğitim alabilmek için gerekli yaşta olması gerekir.

34. Özel eğitimden yararlanabilmek için nereye başvurmak gerekir?

Engellinin özel eğitimden yararlanabilmesi için velisi ya da vasisi tarafından ikamet edilen ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün Rehberlik Araştırma Merkezi'ne müracaat etmesi gerekir.

35. Özel eğitime başvurmak için gerekli belgeler nelerdir?

Özel eğitim için gerekli belgeler;

- Bireyin, velisinin ya da okul/kurum yönetiminin yazılı başvurusu.
- Okula/kuruma kayıtlı öğrenciler için bireysel gelişim raporu.
- Gerektiğinde tıbbi tanınması ile ilgili sağlık kurulu raporu.

36. Özel eğitimde yaşanan problemlerde nereye başvurmak gerekir?

Özel eğitimde yaşanan problemler ile ilgili başvuru makamı ilçedeki Millî Eğitim Müdürlükleridir.

37. Engelliler ilköğretimde hangi eğitim modellerinden faydalanabilir?

Engellinin ilköğretimde hangi kapsamda eğitim alacağını belirlemek için Rehberlik Araştırma Merkezlerine başvurulur. Sağlık kurulu raporunda belirtilen engel durumuna uygun olan eğitim modeli, Rehberlik Araştırma Merkezi'nde engelli yakınıyla birlikte yapılan değerlendirmenin ardından belirlenir.

Engelliler, ilköğretimde özel alt sınıflarda, kaynaştırma sınıflarında ya da engel durumlarına uygun olan okullarda eğitim alabilirler.

38. Engellilere yönelik mesleki eğitimler için hangi kurum/kuruluşlara başvurmak gerekir?

Meslek Edindirme Kurslarından yararlanmak isteyen engelliler Türkiye İş Kurumu İl Müdürlüklerine, Mesleki Eğitim Merkezlerine ve Halk Eğitim Merkezlerine başvurabilirler. Ayrıca belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve üniversiteler tarafından açılan Mesleki Eğitim Kursları da bulunmaktadır, engelliler bu kurslardan yararlanmak için kursu açan kuruma başvurmalıdır.

39. İş arayan engelliler nasıl bir yol izlemelidir?

İş arayan engelliler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) İl Müdürlüklerine kayıt yaptırabilir, İŞKUR'un internet sitesinden engelli personel açığı olan firmaları takip edebilir, engelliler için düzenlenen devlet memurluğu sınavına girebilir ve açıklanan kadroları takip edebilirler. Buna ek olarak il ve ilçe belediyelerinin istihdam hizmet birimlerine başvuru yaparak işe yerleştirme süreçlerine dahil olabilirler.

40. İŞKUR'a başvuru koşulları nelerdir?

İŞKUR'a başvuracak engellilerin 14 yaşını doldurmuş ve sağlık kurulu raporuna göre %40 ve üzerinde engelli olması, sağlık kurulu raporunda herhangi bir işte çalışamaz bilgisinin yer almaması gerekir.

41. İŞKUR'a başvurmak için gerekli belgeler nelerdir?

- Engellilik Ölçütü, Sınıflandırması ve Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkındaki Yönetmeliğe göre tam teşekküllü devlet hastanelerinden alınmış hangi işlerde çalıştırılıp çalıştırılmayacaklarına dair sağlık kurulu raporu,
- T.C. kimlik numarası, yabancılar için İçişleri Bakanlığı tarafından verilen yabancı kimlik numarasına sahip olmak,
- Varsa sahip olduğu diplomalar ve bitirmiş olduğu kurslara ilişkin sertifikalar gerekmektedir.

42. Engelliler için devlet memuru olma şartları nelerdir?

Devlet memuru olabilmek için;

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- 18 yaşını doldurmak,
- En az %40 engelli olduğunu engelli sağlık kurulu raporu ile belgelemek,
- Kura ile atanacaklar için en az ilkokul mezunu olmak,
- Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ile devlet memuru olarak atanmak için en az lise ve dengi mezunu olmak gerekir.

43. Özel sektörde engelli işçi çalıştırma oranı yüzde kaçtır?

İş kanununa göre işverenler, 50 veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektöre bağlı işyerlerinde %3 oranında engelli çalıştırmakla yükümlüdürler.

44. Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı (E-KPSS) nedir? Kaç yılda bir yapılır? E-KPSS sonuçları ne kadar süreyle geçerlidir?

Engelli kadrosuna devlet memuru olarak atanmak için Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından 2 yılda bir yapılan sınavdır. E-KPSS sonuçları 4 yıl süreyle geçerlidir.

45. Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı'na kimler katılabilir?

%40 ve üzeri engeli olup en az lise ve dengi okul mezunu olan veya E-KPSS'nin geçerlilik süresi içinde lise ve dengi okul mezunu olabilecek durumda olan engelli adaylar "Devlet Memurluğu Sınavına" katılabilirler. Ayrıca lise mezunu olmayıp ilkokul, ortaokul, ilköğretim, özel eğitim iş uygulama merkezi veya okulu mezunu veya bu okullardan yerleştirme işlemlerine son başvuru tarihi itibarıyla mezun olabilecek durumda olan engelli adaylarının E-KPSS/Kura'ya başvuru yapmaları halinde devlet memuru olabilme imkânları bulunmaktadır.

46. Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı başvurusu nasıl yapılır?

Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı'na başvuru yapmak isteyen engellilerin ilk olarak ÖSYM'ye ait "www.osym.gov.tr" adresli internet sitesinden edinecekleri Aday Başvuru Formu ile Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne başvurması gerekir. Burada düzenlenecek olan Ön Kabul ve Taahhüt Beyanı belgesinin bir örneği, nüfus cüzdanı, engelli sağlık kurulu raporu, diploma ve diğer ilgili belgelerin adayın kendisi tarafından ÖSYM Başvuru Merkezine verilmesi ile sınav başvuru süreci tamamlanmış olur.

47. Engelliler kaç yılda emekli olabilir?

Engelliler emekli olabilmek için;

- % 60 ve üzeri engelli olanlar 3.600 ile 3.960 gün arasında prim ödemek ve 15 yılı doldurmak,
- % 50-59 arası engelli olanlar 3.700 ile 4.320 gün arasında prim ödemek ve 16 yılı doldurmak,
- % 40-49 arası engelli olanlar 4.100 ile 4.680 gün arasında prim ödemek ve 18 yılı doldurmak suretiyle emeklilik için müracaat edebilirler.

Prim gün sayısı aralığı ilk sigortalılık tarihine göre değişkenlik göstermekte olup detaylı bilgi için SGK'ya başvuru yapılabilmektedir.

48. Malulen emekliliğin şartları nelerdir?

Malulen emekliliğe müracaat edilebilmesi için;

- Çalışmaktayken iş gücünün %60'ını kaybettiğinin kurumca sevk edilen sağlık kuruluşlarından alınan sağlık kurulu raporu ile belgelendirilmesi,
- En az 10 yıl süre ile sigortalı bulunup toplam olarak 1.800 gün veya - başka birinin sürekli bakımına muhtaç derecede malûl olan sigortalılar için ise - sigortalılık süresi aranmaksızın 1.800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması,
- Malûliyeti nedeniyle sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan veya işyerini kapattıktan veya devrettikten sonra kurumdan yazılı istekte bulunulması gerekir.

49. Engelli çocuğu bulunan çalışan anneler için özel bir düzenleme var mıdır?

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 28. maddesine göre bakıma muhtaç derecede (tam bağımlı) engelli çocuğu bulunan sigortalı annelerin 01.10.2008 tarihinden sonraki prim ödemelerinin dörtte biri toplam prim ödeme gün sayılarına eklenerek erken emeklilik hakkı elde etmeleri sağlanmıştır. Ayrıca eklenen prim gün sayısı emeklilik yaşından düşülmektedir.

ENGELLİLERİN YARARLANDIĞI İNDİRİMLER, MUAFİYETLER VE ÖZEL UYGULAMALAR

50. Engellilerin yararlanabileceği vergi indirimleri nelerdir?

Engellilerin yararlanabilecekleri vergi indirimleri, Gelir Vergisi İndirimi, Emlak Vergisi İndirimi, Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Muafiyeti, Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV) Muafiyeti, Gümrük Vergisi Muafiyeti ve engellilerin günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş araç-gereçlerde Katma Değer Vergisi İstisnasıdır.

51. “Engelliliğe Bağlı Gelir Vergisi İndirimi”nden kimler yararlanabilir?

Engelliliğe bağlı gelir vergisi indiriminden engelli hizmet erbabı, bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı, engelli serbest meslek erbabı, bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabı yararlanabilir. Basit usulde vergilendirilenlerden, tüccar ve ücretli durumuna girmeksizin, imalat, tamirat ve küçük sanat işleri ile uğraşan (ilk madde ve yardımcı malzeme müşteriye ait olarak faaliyet gösteren terzi, tamirci, marangoz gibi) engelliler yararlanabilir.

52. Kamu Sektöründe ve Özel Sektörde çalışan engellilerin Gelir Vergisi indiriminden faydalanabilmeleri için yapması gereken işlemler nelerdir?

Gelir vergisi indiriminden yararlanmak isteyen engelli hizmet erbabı, nüfus cüzdanı örneği ve çalıştığı işyerinden alacağı hizmet erbabı olduğunu gösterir belge ile birlikte illerde Defterdarlık Gelir Müdürlüğüne, bağımsız Vergi Dairesi bulunan ilçelerde Vergi Dairesi Müdürlüğüne, diğer ilçelerde Mal Müdürlüğüne bir dilekçe ile başvurulmalıdır.

53. Gelir Vergisi indirimine başvurmak için gerekli belgeler nelerdir?

Kendisi engelli olanlar için;

- Çalıştığına dair işveren tarafından düzenlenen imzalı ve kaşeli dilekçe,
- Nüfus cüzdanı fotokopisi,
- Bir adet fotoğraf,
- Varsa ilgili yönetmeliğe uygun sağlık kurulu raporu (30/03/2013 tarih ve 28603 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Engellilik Ölçütü Sınıflandırması ve Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik).

Bakmakla yükümlü olduğu çocuğu veya eşi engelli olanlar için;

- Yukarıda sayılan belgelere ek olarak bakmakla yükümlü olunan engelli kişinin bir adet fotoğrafı, nüfus cüzdanı fotokopisi ve bakmakla yükümlü olunan kişi için müstehaklık belgesi (Sosyal Güvenlik Kurumundan temin edilir).

54. Engellilere sahip oldukları konutta vergi muafiyeti var mıdır?

Emlak Vergisi Kanunu'nun 8. maddesine göre; %40 ve üzeri engeli olup brüt metrekaresi 200'ü geçmeyen bir eve sahip engelliler emlak vergisinden muaftır.

55. Emlak Vergisinden muaf olabilmek için nereye başvurmak gerekir? Gerekli belgeler nelerdir?

Emlak Vergisinden muaf olabilmek için konutun bağlı bulunduğu belediyeye engelliye ait konutun tapusu, engelli sağlık kurulu raporu, nüfus cüzdanı fotokopisi ile birlikte başvurmak gerekir.

56. Hangi engellilerin araçları için Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) muafiyeti uygulanır?

- Sürücü belgesine sahip olan ve özel tertibatlı araç kullanabileceği sağlık kurulu raporu ile belgelenen engellilerin yurtiçinden alacakları araçlar için ÖTV muafiyeti uygulanmaktadır.
- Aynı muafiyet özel tertibat şartı olmaksızın %90 ve üzeri engel derecesine sahip olan engellilerin kendileri, yakınları ya da istihdam edilen bir şoför tarafından kullanılmak üzere alınacak araçlar için de uygulanmaktadır.

57. ÖTV muafiyetinden kimler yararlanabilir?

Engel oranı %90'ın üzerinde olanlar ile 0-18 yaş aralığında olan bireyler için "Özel Koşul Gereksinimi Vardır" ifadesi raporunda yer alan bireyler başka bir şart gerekmez, altında olanlar için ise sürücü belgesine sahip ortopedik engelli olmaları, Engelli Sağlık Kurulu raporunda özel aksamla araç kullanabileceğinin belirtilmiş olması halinde aracın hareket ettirici aksamında (debriyaj pedalı, fren pedalı, gaz pedalı, vites kolu gibi) engeline uygun hareket ettirici özel tertibat yaptırılmış olması koşuluyla ÖTV muafiyetinden yararlanabilmektedir.

58. Ücretsiz İstanbulkart (Kart Tipi: Engelli) nedir?

Engelli Kartı; "Engellilik Ölçütü, Sınıflandırılması ve Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik" hükümleri doğrultusunda düzenlenmiş %40 ve üstü oranda engelli sağlık kurulu raporuna sahip kişilerin kullanabileceği seyahat kartıdır. Yurt dışından ve özel hastanelerden alınmış olan raporlar kabul edilmemektedir.

59. Ücretsiz İstanbulkart (Kart Tipi: Engelli) almak için nereye başvurmak gerekir?

Ücretsiz İstanbulkart (Kart Tipi: Engelli) almak için İETT'ye bağlı başvuru merkezlerine başvurmak gerekmektedir.

60. Ücretsiz İstanbulkart (Kart Tipi: Engelli) almak için hangi belgeler gereklidir?

- a. Kişinin %40 ve üstünde bir engel oranı olduğunu gösteren kaşeli imzalı engelli sağlık kurulu raporu aslı veya aslı gibidir belgesi
- b. Nüfus cüzdanı aslı
- c. Son 6 ay içinde çekilmiş vesikalık fotoğraf

61. Refakatli İstanbulkart nedir?

“Engellilik Ölçütü, Sınıflandırılması ve Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda düzenlenmiş (%50 ve üstü ve tam bağımlı olan) engelli sağlık kurulu raporuna sahip kişilerin toplu ulaşım araçlarında yanlarında bir kişi ile seyahat edebilmelerine imkân veren ücretsiz karttır.

62. Refakatli Kart almak için başvuru yeri neresidir?

Refakatli Kart almak için İETT'ye bağlı başvuru merkezlerine başvurmak gerekmektedir.

63. Refakatli Kart almak için gerekli belgeler nelerdir?

%50 ve üstü oranda engelli sağlık kurulu raporu aslı ve fotokopisi (tam bağımlı ibaresi belirtilmiş olmalıdır), engelliler için kimlik kartı aslı ve fotokopisi, 1 adet vesikalık fotoğraf ve başvuru merkezlerine yatırılacak kart ücreti.

64. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin (İSKİ) engellilere yönelik hizmetleri nelerdir?

İSKİ tarafından yapılan tarifelendirmeye göre 2012 yılı itibarıyla, %40 ve üzeri engelli olduğunu engelli sağlık kurulu raporu ile belgeleyen engellilerin faturalarında %50 oranında indirim uygulanmaktadır. Hane halkında %40 ve üzeri engelli olan vatandaşlar da İSKİ indiriminden yararlanmaktadır. Faturanın engelli adına olması şartı aranmamaktadır. İndirim, İstanbul genelindeki sözleşmelerden yalnızca biri için uygulanabilmektedir. İndirimden faydalanan engellide herhangi bir yaş şartı aranmamaktadır.

65. İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSPARK AŞ'nin engellilere yönelik hizmetleri nelerdir?

Engeli olan sürücüler ve araçları için otoparklarda standartlara uygun düzenlemeler yapılmakta, engellilere ücretsiz park hizmeti verilmektedir. Buna göre, kendisine ait engelli aracının ruhsatı ile engelli sağlık kurulu raporunu İSPARK'a ileten engelli kişilerin plakası sisteme tanıtılmakta ve bütün İSPARK parkomatları tarafından ücretsiz olarak kodlanmaktadır. Ücretsiz İSPARK hizmetinden yararlanmak için aracın, engelli aracı olarak ruhsata işletilmesi gerekmektedir.

66. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın engellilere yönelik hizmetleri nelerdir?

İBB Şehir Tiyatroları'nda sahnelenen oyunlarda engellilere belli oranda indirim uygulanmaktadır.

67. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın engellilere yönelik hizmetleri nelerdir?

Devlet Tiyatroları'nın hazırlamış olduğu oyunları engelliler ücretsiz olarak izleyebilmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından işletilen müze ve öğrenim yerlerine girişler engelli ve yanındaki bir refakatçisi için ücretsizdir. Hizmetten ücretsiz faydalanmak için ilgilinin engelli olduğunun engelliler için kimlik kartı vb. belgeler ile ibraz edilmesi gerekmektedir.

68. Kredi ve Yurtlar Kurumu’nun engellilere yönelik hizmetleri nelerdir?

Kredi ve Yurtlar Kurumu %40 ve üzeri oranda engelli sağlık kurulu raporu bulunan engellilere burs ve yurt başvurularında öncelik tanımaktadır. Kredi ve Yurtlar Kurumu’nun son yapılan modern binaları engellilerin ihtiyaçları göz önünde bulundurularak dizayn edilmektedir. Öğrenim ve katkı kredilerinin geri ödenmesinde “çalışamaz” ibareli raporu bulunan engellilerin borçları tamamen silinmekte, diğer engellilerde ise alınan öğrenim ve katkı kredisinin üzerine Toptan Eşya Fiyat Endeksi’ne (TEFE) göre eklenen faizin %50’si indirilmektedir.

69. Orman ve Su İşleri Bakanlığı’nın engellilere yönelik hizmetleri nelerdir?

Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından işletilen milli parklar, tabiatı koruma alanları ve tabiat parklarına girişte engelli olduklarını gösterir kimlik ya da belgelerini ibraz etme koşuluyla engellilerden ücret alınmamaktadır. Çadır ve karavan yeri ücretleri ise %50 indirimli olarak uygulanmaktadır.

70. Hava Yollarında engellilere yönelik hizmetler nelerdir?

%40 ve üzeri oranda engeli olan yolculara firmalar %20 ile %25 arasında değişen indirimler uygulayabilmektedir. Yolcuların bu indirimden faydalanmaları için yüzde 40 ve üzeri oranda engelli olduğunu gösteren bir belgeyi (Engelliler için kimlik kartı veya engelli sağlık kurulu raporu) ibraz etmeleri gerekmektedir. Ayrıca firmalar "refakatçi ile seyahat etmelidir" ibaresi bulunan doktor raporunun ibraz edilmesi halinde, engelli yolcu ile aynı seferde seyahat edecek bir refakatçiye de indirim sağlayabilmektedir. Firmaya bağlı olarak uçuştan 24 veya 48 saat öncesinden belirtilmek şartıyla isteyen yolculara ücretsiz olarak tekerlekli sandalye hizmeti sunulmaktadır.

71. Şehirlerarası otobüs biletlerinde engelli yolculara yönelik ne tür indirimler uygulanmaktadır?

Karayolları Taşıma Yönetmeliği (Resmi Gazete Tarihi: 8/1/2018 Resmi Gazete Sayısı: 30295) madde 56'da düzenlendiği üzere şehirlerarası yolculuklarda %40 ve üzeri oranda engeli olduğunu belgeleyen yolculara, geçerli ücret tarifesinden bilet ücretinde en az %30 indirim uygulanır. Bu kurala uymayan firmalara uyarma cezası verilir.

72. T.C. Devlet Demiryolları'nın engellilere yönelik hizmetleri nelerdir?

Engelli vatandaşlar TCDD toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanırlar. İndirimden; %40 ve üzeri oranda engelli olduğunu engelliler için kimlik kartıyla gösteren bireyler kendileri, tam bağımlı engelli olduğunu gösteren bireyler ise bir refakatçisi ile birlikte ücretsiz olarak yararlanabilmektedir.

73. Engellilere GSM hizmetlerinde indirim var mıdır?

Engelli vatandaşlar, GSM operatörleri, engelli kişilere özel tarifeler uygulamaktadır. Engellilerin bu indirimden yararlanmaları için, engelli sağlık kurulu raporları ile birlikte ilgili şirkete müracaat etmeleri yeterlidir.

EK 1: VESAYET / VELAYET BAŞVURUSU İÇİN DİLEKÇE ÖRNEĞİ

..... NÖBETÇİ SULH HUKUK MAHKEMESİNE

DAVACI : (Adı ve Soyadı) (T.C. Kimlik No)

ADRES :

DAVALI : Hasımsız

DAVA KONUSU : Vasi tayini / Velayet altına alma

AÇIKLAMALAR :

1) Vesayet / Velayet altına alınması istenen benim olmaktadır. Vesayet / Velayet altına alınması istenen 18 yaşını tamamlamış olup, akli dengesinin yerinde olmadığı Hastanesinin Tarihli raporu ile tespit edilmiştir. Mahkemenizin takdir edeceği üzere Vesayet / Velayet altına alınması istenen’de bulunan sağlık problemi hukuki işlerini idare etmesine engel olmaktadır. Bu nedenlerle’in vesayetim / velayetim altına alınması için mahkemenize başvurma zorunluluğu hasıl olmuştur.

HUKUKİ NEDENLER: TMK, HMK ve diğer ilgili mevzuat hükümleri.

DELİLLER: Nüfus kayıt örneği, sağlık kurulu raporu, tanık ve her türlü yasal delil.

NETİCE ve TALEP:

Yukarıda açıklanan nedenler ve mahkemenizce resen gözetilecek hususlar doğrultusunda;’in vesayetim / velayetim altına alınmasına karar verilmesini saygılarımla arz ve talep ederim.

(Tarih)/...../.....

DAVACI

(Adı ve Soyadı)

İmza

EK:

1- Sağlık Raporu,

2- Nüfus Kayıt Örneği

TMK m.419/3 te belirtildiği üzere kural olarak kısıtlama talebinde bulunacak kişinin, kısıtlının anne-babası olması halinde kısıtlı hakkında velayet altında bırakılması talebinde bulunması gerekmektedir. Kısıtlama talebinde bulunacak kişinin, kısıtlının anne-babasından farklı biri olması halinde kısıtlının vesayet altına alınması talebinde bulunması gerekmektedir. Yukarıda sunmuş olduğumuz örnek dilekçede davacı kısmına kısıtlama talep eden kişinin bilgilerinin yazılması gerekmektedir. Başlık kısmındaki boşluğa yazılacak yetkili Sulh Hukuk Mahkemesi, ikamet edilen ilçenin bağlı bulunduğu adliyenin Sulh Hukuk Mahkemeleridir. Altı çizili olan bölümlerde bulunan kısımların durumunuza uygun olan ifadenin seçilerek doldurulması gerekmektedir.

EK 2: ÖZEL GEREKSİNİM DÜZEYLERİNİN KARŞILIK GELDİĞİ ENGEL ORANLARI TABLOSU

Özel Gereksinim Düzeyi	Engel Oranı
Özel Gereksinimi Vardır (ÖGV)	%20 - %39
Hafif Düzeyde ÖGV	%40 - %49
Orta Düzeyde ÖGV	%50 - %59
İleri Düzeyde ÖGV	%60 - %69
Çok İleri Düzeyde ÖGV	%70 - %79
Belirgin Özel Gereksinimi Vardır	%80 - %89
Özel Koşul Gereksinimi Vardır	%90 - %99

EK 3: ÖNEMLİ TELEFON NUMARALARI TABLOSU

ÖNEMLİ TELEFONLAR	
Aile, Kadın, Çocuk, Engelli Danışma Hattı	183
Sosyal Yardım Hattı	144
Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER)	150
Polis İmdat	112
Jandarma	112
Ambulans	112
İstanbul Büyükşehir Belediyesi \ Zabıta	153
İETT Çağrı Merkezi	153
Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi	170
Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi (SABİM)	184
Hastane Randevu Merkezi	182
Vergi İletişim Merkezi	189
İSKİ Çağrı Merkezi	185
İGDAŞ Doğalgaz Acil	187
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) İletişim Hattı	170
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğü-Fatih	(212) 511 42 75
MEB Özel Eğitim Rehberlik ve Danışman Hizmetleri Genel Müdürlüğü	(312) 413 30 49 (312) 413 30 38
İBB Engelli Hizmetleri Şube Müdürlüğü	(212) 449 96 60
İBB KADIN Destek Hattı	444 80 86

KAYNAKÇA

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme Kapsamında Engelli Hakları Ulusal Göstergeleri Kitabı, Mart 2016. Erişim tarihi: 6 Eylül 2024. <https://www.aile.gov.tr/media/5599/engellilerin-haklarina-iliskin-sozlesme-kapsaminda-engelli-haklari-ulusal-gostergeri-kitabi-turkce.pdf>

İBB Sağlık Daire Başkanlığı Engelliler Müdürlüğü. "Engelli Hakları Ve Engellilere Yönelik Hizmetler Kitapçığı". Erişim: 6 Eylül 2024. <https://saglik.ibb.istanbul/wp-content/uploads/2018/10/Engelli-Haklari-ve-Engellilere-Yonelik-Hizmetler-Kitapcigi.pdf>

İstanbul. "Kartlarımız: Ücretsiz İstanbulturkart". Erişim 6 Eylül 2024. <https://www.istanbulturkart.istanbul/OurCards>

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı. "Engelli Vergi İndirimi". Erişim: 6 Eylül 2024. <https://ivdb.gib.gov.tr/engelli-vergi-indirimi>

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Erişim: 6 Eylül 2024. <https://www.aile.gov.tr/eyhgm>

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü. Erişim: 6 Eylül 2024. <https://www.aile.gov.tr/sygm>

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Yayın/Kaynak. "Engelli Bireyler İçin Bilgilendirme Rehberi". Erişim: 6 Eylül 2024. <https://www.aile.gov.tr/eyhgm/yayin-kaynak/>

Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. "Sıkça Sorulan Sorular: Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü". Erişim: 6 Eylül 2024. <https://www.aile.gov.tr/sss/>

T.C. Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi. "Engelliler Hakkında Kanun". Erişim: 6 Eylül 2024. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5378&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, T.C. Vakıflar Genel Müdürlüğü, "Hayır hizmetleri: Muhtaç aylığı". Erişim: 6 Eylül 2024. <https://www.vgm.gov.tr/faaliyetler/hayir-hizmetleri/muhtac-ayligi>

ENGELLİ HİZMETLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

- BAĞCILAR ÖZGEM (İŞİTME ENGELLİLER RM)
- BAĞÇELİEVLER ÖZGEM
- BAKIRKÖY ŞÜKRÜ SÜRMEN ÖZGEM
- BAŞAKŞEHİR ÖZGEM
- BAYRAMPAŞA ÖZGEM
- BEYKOZ ÖZGEM
- BEYLİKDÜZÜ ÖZGEM
- BEYOĞLU ÖZGEM
- BÜYÜKÇEKMECE ÖZGEM
- ÇEKMEKÖY ÖZGEM
- ENGELLİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ ATAKÖY
- ESENLER ÖZGEM
- ESENYURT ÖZGEM
- GAZİOSMANPAŞA ÖZGEM
- KADIKÖY ÖZGEM
- KAĞITHANE ÖZGEM
- KARTAL ÖZGEM
- KÜÇÜKÇEKMECE ÖZGEM
- MALTEPE ÖZGEM KISA MOLA
- SANGAKTEPE ÖZGEM
- SANGAKTEPE ÖZGEM (İŞİTME ENGELLİLER RM)
- SİLİVRİ ÖZGEM
- SULTANGAZİ ÖZGEM
- ŞİLE ENGELLİLER KAMPI
- TUZLA ÖZGEM
- ÜMRANİYE ÖZGEM

SOSYAL HİZMETLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Ataköy 7.-8.-9.-10. Kısım Mahallesi Burhan Doğançay Sokak
(Airport AVM Arkası) Bakırköy / İstanbul
Tel: 0212 449 93 22 - Fax: 0212 588 36 00